

عنوان پایان نامه: بررسی عوامل مؤثر بر مطالعه و کتابخوانی اعضای کتابخانه-

های عمومی استان کرمانشاه

استاد راهنما: دکتر فرامرز سهیلی

استاد مشاور: دکتر علی منصوری

نگارش: پژمان ابراهیمی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

تابستان ۹۳

چکیده

مقدمه و هدف: آشنا کردن کودکان، نوجوانان و جوانان با مطالعه و کتابخوانی، نیاز واقعی عصر هزاره سوم ماست. باید مطالعه و کتابخوانی که از خصایص اصلی و حیاتی انسان متمدن قرن بیست و یکم است، در ذهن و کالبد انسان‌ها به ویژه جوانان القاء شود تا آنان بفهمند که برای موفقیت در آینده نقش بسیار بسزایی ایفاء می‌کنند. مطالعه از دیرباز یکی از مهم‌ترین ابزارهای پیش و آگاهی به شمار آمده است و امروزه نیز در جوامع بشری در تعادل موجودیت فرهنگی نقش اساسی دارد. هدف از پژوهش حاضر آن است تا به بررسی عوامل مؤثر بر مطالعه و کتابخوانی اعضای کتابخانه‌های عمومی استان کرمانشاه پردازد.

روش شناسی: جامعه مورد مطالعه، اعضای فعال کتابخانه‌های عمومی در استان کرمانشاه می‌باشد. تعداد اعضای فعال ۵۱۰۰۰ نفر بود که از این تعداد ۳۸۱ نفر از طریق فرمول کوکران به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. روش پژوهش توصیفی - پیمایشی است و برای نمونه‌گیری، از روش نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای استفاده گردید و ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه است. روایی صوری پرسشنامه توسط اساتید و صاحب‌نظران مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه با استفاده از بسته نرم‌افزاری SPSS اندازه‌گیری و مقدار آلفای کرونباخ آن ۰/۸۲ محاسبه شد که نشان از اعتبار کافی آن دارد. داده‌ها در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی برای پاسخ به پرسش‌های اساسی و آزمون فرضیه‌های پژوهش مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. از مجموع ۳۸۱ پرسشنامه توزیع شده در بین اعضای کتابخانه‌های عمومی استان کرمانشاه، تمامی پرسشنامه‌ها باز گردانده شد که نشان دهنده نرخ پاسخی ۱۰۰ درصدی جامعه مورد مطالعه است که نرخ بالا و قابل قبولی را نشان می‌دهد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد بیش از ۵۰ درصد از پاسخ دهندگان نقش کتابداران و نهادهای اجتماعی را بر مطالعه مؤثر دانسته‌اند. آزمون فرضیه‌ها نشان داد که نقش خود انسان، پدر و مادر، تحصیلات بالاتر، وضعیت اقتصادی خانواده‌ها و اینترنت با توجه به موافقت اکثریت اعضا نسبت به سایر موارد بررسی شده در این پژوهش بر مطالعه اثر گذارتر و این به نوبه خود نشان از تأثیر و رابطه معنی دار و نقش مثبت موارد یاد شده بر مطالعه و کتابخوانی است.

نتیجه‌گیری: پژوهش حاضر نشان داد که عوامل درون‌سازمانی همچون خوش‌اخلاق بودن و نحوه‌ی درست پاسخگویی کتابداران به مراجعان، اینترنت، به‌ویژه اینترنت رایگان در کتابخانه‌ها، امکانات رفاهی و فیزیکی در کتابخانه‌ها، منابع جدید و متنوع و عوامل برون‌سازمانی مانند وضعیت اقتصادی خانواده، سطح تحصیلات و نقش نهادهای اجتماعی در کتابخانه‌ها بر مطالعه و کتابخوانی تأثیرگذار است و موجب افزایش مطالعه و استقبال بیشتر مراجعان می‌گردد. در مقابل عدم رضایت اعضای کتابخانه‌های عمومی از خدمات نمایه، کمبود منابع جدید، متنوع و مورد علاقه‌ی اعضا در کتابخانه‌ها نشان دهنده‌ی آن است که خدمات مذکور در کتابخانه‌ها مطلوب نیست. گرانی کتاب و تأثیر منفی آن بر مطالعه از دیگر نتایج این پژوهش است.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های عمومی، کتابخانه‌های عمومی استان کرمانشاه، مطالعه و کتابخوانی.